

begrundes med, at ethvert medlem har adgang til at stille sit eget dagsordensforslag, hvis han ikke er tilfreds med det eller de foreliggende. Ændringsforslag til de forskellige foreliggende dagsordensforslag rejser endvidere ofte et »identitetsproblem« for formanden, der må skønne over, om et ændringsforslag eventuelt må afvises som ændringsforslag og i stedet opfattes som et selvstændigt dagsordensforslag. Især gælder dette, hvor en »tillidsdagsorden« ved ændringsforslag søges gjort til en »mistillidsdagsorden«, idet det jævnligt forekommer, at ændringsforslag fremsættes af et mindretal af rent afstemningstekniske grunde for at fremtvinge en afstemning imod et flertals ønske og imod tingets afstemningspraksis, jfr. nedenfor under 5. Endelig bidrager ændringsforslag til at gøre den afsluttende afstemning uoverskuelig for tingets medlemmer.

Det foreslås derfor, at adgangen til at stille ændringsforslag bortfalder. Hvis den, der har fremsat et dagsordensforslag, ønsker det ændret, må han tage sit dagsordensforslag tilbage og stille det på ny i ændret skikkelse.

3. Efter at det i en række tilfælde var forekommet, at et medlem fremsatte dagsordensforslag, der ikke havde *forbindelse med den foreliggende sag*, uden at formanden dog følte sig berettiget til afvise dem, udtaltes i forretningsordensudvalgets betænkning af maj 1947, at forslag om motiveret dagsorden efter udvalgets opfattelse måtte stå i forbindelse med den foreliggende sag. Den nugældende udtrykkelige regel i § 24, stk. 1, om, at et dagsordensforslag må have »naturlig tilknytning til den forhandling, som foregår«, indsattes i 1953.

4. I tidens løb har man udelukket dagsordensforslag i visse tilfælde.

Ved indførelse af *spørgsmål* i 1947 fastsattes det udtrykkeligt, at beslutning ikke kunne træffes, dvs. forslag om motiveret dagsorden kunne ikke fremsættes. Det samme fastsattes med hensyn til forhandling om *de redegørelser*, som indførtes i 1953, dog bortset fra åbningsdebatten ved folketingsårets begyndelse.

Med virkning fra folketingsåret 1976–77 ophævedes adgangen til at fremsætte dagsordensforslag under *første behandling af lovforslag og sådanne beslutningsforslag, hvis første*

behandling foregår efter reglerne for lovforslags første behandling. Denne ændring har medført, at førstebehandlingerne foregår i en rolig og saglig atmosfære, men reglen har måske bevirket en øget tilbøjelighed til at fremkalde de dagsordensdebatter ved 2. og 3. behandlinger, som man har undgået ved første behandling.

Det foreslås derfor, at adgangen til at stille dagsordensforslag fremtidig *begrænses til forespørgsels- og åbningsdebatter*. Denne ændring kan begrundes med, at reglerne behandling af lovforslag og beslutningsforslag selv uden dagsordensforslag åbner mange muligheder for tilkendegivelse af og afstemning om tingets standpunkt: der kan stemmes for eller imod sagens overgang til næste behandling eller om dens henvisning til (for nyet) udvalgsbehandling, og der kan (undtagen ved første behandling) stilles ændringsforslag til det pågældende forslag, der foruden en første behandling senere kommer til 2. og – ved lovforslag – til 3. behandling. Endvidere kan jo ethvert medlem af tinget fremsætte egne selvstændige lovforslag og beslutningsforslag. Der foreligger altså ikke her samme behov for at kunne fremsætte forslag om motiveret dagsorden som ved åbningsdebatten og ved forespørgselsdebatter, hvorunder der kan blive behov for en tilkendegivelse ofte af mistillid eller tillid til regeringen i umiddelbar tilslutning til debatten.

Samtidig foreslås det, at man vender tilbage til den oprindelige ordning, hvorefter dagsordensforslag altid skal gå ud på at tinget går over til *næste sag på dagsordenen*. Derved tydeliggøres, at der kun kan vedtages ét dagsordensforslag under en forhandling, idet vedtagelsen af at »gå over til næste sag på dagsordenen« betyder bortfald af øvrige foreliggende dagsordensforslag.

Vedtages det at begrænse adgangen til at fremsætte dagsordensforslag til forespørgsler og åbningsdebat, må forslag til mistillidsudtalelser til regeringen eller enkelte ministre i øvrigt fremsættes i form af forslag til folketingsbeslutning.

5. Når der under en forhandling er stillet to eller flere dagsordensforslag, opstår et særligt spørgsmål om *afstemningsordenen*.

Den nuværende praksis, som har været fulgt siden 1930'erne, er følgende: